

Bava Kamma (56a)

אמר מר — **The master said:** הכופף קמתו של חברו בפני הדליקה — **If one bends the standing grain of his fellow towards a fire, he is exempt at the hands of a human court but liable at the hands of heaven.** היכי דמי — **What is the case?** אילימא דמטיא ליה ברוח מצויה — **If [the fire] will reach there with an average wind, he should also be liable at the hands of heaven.**

Bava Kamma (6a)

אמר אביי לאתווי אבנו ספינו ומשאוי שהניחו בראש גגו ונפלו ברוח מצויה והזיקו — **Abaye said: it comes to include the case of one's stone, knife and burden that he left on top of his roof, and they fell down in a normal wind and did damage.**

The Gemara analyzes the case more closely:

אי בהדי דקא אזלי קא מזקי — **If they [the stone, knife and burden] damaged as they were moving,** היכי דמי — **What is the case?** הנינו אש — **then this is merely a sub-category of fire.** דכח אחר מעורב בו — **For how is fire different** from these falling items? מאי שנא אש — **For how is fire different** from these falling items? Is it **that there is another force** (i.e. the wind) **mixed in with it** [the fire] in inflicting the damage, **and that it is your** [the owner's] **property, and that the obligation of watching it is on you?** — **But this is true of these objects as well, for there is another force mixed in with them** in inflicting the damage, **and they are your property, and the obligation of watching them is on you.** ואלא בתר — **Rather,** you will say that they damaged **after they came to rest.** But this approach too is problematic, אי דאפקרינהו — **for if we discuss a case in which [the owner] declared [the objects] ownerless,** בין לרב בין לשמואל היינו בור — **then according to both Rav and Shmuel this is merely a sub-category of pit.** מאי שנא בור — **For how is a pit different** from these items? שכן תחילת עשייתו לנזק וממונה ושמינתו עליה — **Is it that from its very inception a pit is prone to damage, and that it is your property, and that the obligation of watching it is on you?** — **But this is true of these objects as well, for they too from their very inception are prone to damage, and they are your property, and the obligation of watching them is on you.**

Bava Kamma (28b)

אמר לי — **he said to me:** כפי אמריתיה קמיה דשמואל — **When I related it before Shmuel,** אבנו וספינו ומשאוי מבורו למדנו — **We derive the law that one is liable for damage inflicted by one's stone, knife or package** (or any other hazardous object one leaves in the public domain) **from the laws of one's pit.** — **And hence in all these cases I apply the rule:** „שור“ ולא אדם, „חמור“ ולא כלים — **The owner is liable for an ox but not for a person; he is liable for a donkey but not for utensils.** והני מילי לעגנו קטלא — **And these laws** (viz. that he is not liable for a person or utensils) **apply with regard to a fall resulting in death.** אביל לעגנו נזקין — **But with regard to a fall resulting in mere damage,** אדם חייב וכלים פטורין — **he is liable for a person but not for utensils.** Thus, the owner of a hazard in the public domain is never liable for damage to utensils.

א] היזק דבר שנפל: שלחן ערוך (חושן משפט סי' תיח, יא) הכופף קמתו של חבירו לפני הדליקה כדי שתגיע בה הדליקה, אם כפפה במקום שתוכל הדליקה להגיע ברוח מצויה חייב לשלם.

נתיבות המשפט (רצא סק"ז) - הכא נמי שהוליכו ממקום המשתמר והניחו במקום שאינו משתמר לגמרי הוי כמזיק בידיים וחייב.

שם (רצא סק"ד) - כיון שעשה מעשה בחפץ חבירו ועל ידי מעשיו ניזק חפץ חבירו מזיק גמור הוא.

חשן אהרן (תיח, יא) - ובזה לא הוי חיובו משום אש אלא משום אדם המזיק כיון דבידיים הבעיר, כן כתב רש"י להדיא בבקא קמא.

ב] אש: שלחן ערוך (חו"מ סי' תיח, א) - אש הוא אב דכתיב, "כי תצא אש ומצאה קוצים", והוא ממונו שהולך למרחוק ומזיק על ידי הרוח שמוליכו. לפיכך כל הדומה לו שהוא ממונו והולך ומזיק הוא תולדתו. ויש לו דין אש לפטור בו טמון.

פתחי חושן (ט, סק"ב) - ולא מצאתי בהדיא באש שיש בו משום חציו אם חייב גם בשוגג ובאונס, שלא מצינו שריבתה תורה שוגג ואונס אלא באדם המזיק ממש, אבל לא בשאר אבות. ומכל מקום מדמחייב בד' דברים משמע שדינו כאדם ממש.

חשן אהרן (שם) - היינו דוקא כשכובד האבן או חדודו של הסכין פעלו להזיק גם בלי כח ההתזה [ואילו] היה נתקרב האבן אל הכלי גם בלי כח ההתזה היה נשבר מפני כובדו, שבכי האי גונא עצם האבן והסכין הם המזיקים ושפיר דמי לאש דהוא בעצמו המזיק והרוח אינו אלא מקרב האש אל דבר הניזק, מה שאין כן באופן שזה דאילו היה נתקרב האבן והסכין בלי כח ההתזה לא היה ניזק הכלי, ורק הכח שבא בפעולת הרוח הוא המזיק ועל פעולת הרוח אין לחייב לבעל התקלה, ולא דמי לאש דהאש גופא הוא שהזיק.

ג] בור: שלחן ערוך (חו"מ סי' תיא, א) - תולדות הבור אבנו סכיננו ומשאו וכיוצא בהן שהניחן ברשות הרבים והזיקו במקומם, בין הפקירן או לא הפקירן, או שהניחם בראש גגו ונפלו ברוח מצויה והזיקו במקומם אחר שנחו, שדומה לבור ממונו שמזיק במקום שמונח שם. לפיכך יש לו כל דיני בור לחייב נזק שלם מתחילתו על מיתת בהמה או הזיקה ועל נזקי אדם... ופטור בו ממיתת אדם ונזקי כלים.

חזון איש (ב"ק ב, ז) - למה שאמרו נו. דשויה טמון באש חייב בידי שמים יש לעיין אי כל טמון באש חייב בידי שמים... ואפשר דהיכי דחייבה תורה לשלם ופטרה בדבר מן הדברים כמו טמון באש וכלים בבור פטור גם בידי שמים.

ועי' פתחי חושן (ט, הערה נג) ומשפטי תורה (כה, ב) שלכאורה חולקים בכוונת החזון איש.